

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/131

KARAR NO : 1984/377

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmayan ve 1402 sayılı Yasa'ya 2354 sayılı Yasa ile Ek-4.maddede öngörülen koşulları içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davaacı : K.H.

Sanık : Yılmaz Cumbur Yıldırım

O L A Y : Sanığın 19 Ağustos 1976 tarihinde Pleyrud marka 34 HU 397 plakalı otosu ile Kapıkule sınır kapısından yurt dışına çıkış yaptığı, Yugoslavya'nın Gradina sınır kapısında görevlilerce yapılan aramada otomobilin benzin deposuna yapılmış özel gizli bölmede 45 kğ. uyuşturucu madde ele geçtiği iddiası ile eylemine uyan TCY.nın 403/1-2.maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

Edirne 2. Ağır Ceza Mahkemesi:18.11.1983 günü, Esas 1980/358, Karar 1983/338 sayı ile; sanığın, sanık olarak yer aldığı mahkemenin 1980/578 esasında kayıtlı dava dosyasının Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 4 Numaralı Askeri Mahkemesinde bakılmasına gerek görüldüğünün, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına bildirilmiş olması nedeniyle dosyanın anılan mahkemeye görevsizlik kararı ile gönderilmiş olduğu, bu davanın da o dava ile konusunun aynı olduğu ve sanık hakkındaki tüm davaların Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 4 Numaralı Askeri Mahkemesinde toplanarak görülmesinin Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının 26.8.1983 tarihli yazılarında belirtilmiş bulunduğu,

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 4 Numaralı Askeri Mahkemesi:24.5.1984 günlü, 1984/85-74 sayı ile; sanık ve 6 arkadaşı hakkındaki yurt dışına uyuşturucu madde ihraç etmek suçu ile ilgili dava dosyası hakkında Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün 16.4.1984 gün, 1984/47-214 sayılı kararı ile anlaşmazlığın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğinin kabul edilmiş olduğu, sanığa yüklenen yurt dışına uyuşturucu madde ihraç etmek suçunun işleniş şekli ve boyutları itibariyle mahkemenin görevini tayin eden Ek-4.maddesinde yazılı boyut ve nitelikteki kaçakçılık suçunu oluşturmadığı, dolayısıyla bu davaya bakmanın da mahkemenin görevi dışında kaldığı,

Gerekçeleriyle görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247

.../...

sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş, dosya Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığının 27.6.1984 günlü, 1984/599 Müt.sayılı yazısı ekinde Uyumsuzluk Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanmam Uyumsuzluk Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Yavuz T. Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 4.7.1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okandıktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoglu'nun adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç tüm yurtda 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önce, 19. Ağustos 1976'da işlenmiştir.

Suçun sıkıyönetim ilânından önce işlenmesi nedeniyle görevli yargı yerini belirlemede öncelikle 1402 sayılı yasanın değişik 13.maddesinin gözönünde tutulması gerekir.

Bu maddenin uygulanmasının önkoşulu ise suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmasıdır.

İncelenen dosya içeriğinden sanığa atılı suçun siyasal ve ideolojik amaçla işlendiğini (yani yasa dışı örgütlere parasal olanak sağlamak amacıyla) gösteren hiçbir somut kanıt rastlanmamıştır.

Bu durumda, suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkinliği saptanamadığından 1402 sayılı yasanın 13.maddesindeki önkoşul gerçekleşmemekte, davada bu maddenin uygulanma olanağı bulunmamaktadır. Böyle olunca, 1402 sayılı yasaya 2354 sayılı yasa ile eklenen ek-4.maddede öngörülen koşulların dava konusu olayda gerçekleşip gerçekleşmediği araştırılmalıdır.

Söz konusu Ek-4.madde "Devletin siyasi veya mali veya iktisadi veya askeri veya idari güvenliğini bozacak nitelikteki kaçakçılık suçunu işleyenler ile sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine giren suçları işleyenlerin fiillerine iştirak halinde olmasa bile bunların her ne şekilde olursa olsun yardım ettiği anlaşılan kaçakçılık suçları sanıklarının kaçakçılık davalarına bakmak görevi kanunun 13.maddesindeki zaman kaydına bakılmaksızın sıkıyönetim askeri mahkemelerine aittir.

Kanunun 13. ve 15.maddeleri kapsamına giren kaçakçılık suçlarına ilişkin görev hükümleri saklıdır." hükmünü taşımaktadır.

.../...

Anılan maddenin konuluş amacı,gerekçesi ve madde metninin birlikte değerlendirilmesi sonucu şayet bir kaçakçılık suçu nitelik ve boyutları itibariyle devletin iç ve dış güvenliğini tehdit edecek dereceyi bulmuşsa,bu suçlara istisnai olarak sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılacaktır.

Görevi saptarken,kaçakçılığın Ek-4.maddede yazılı boyuta ulaşip ulaşmadığı hususu sadece uyuşturucunun miktarı ve maddi değerinin esas alınması ile değil,dava konusu eylemin icra edilmesinde öngörülen gaye,kaçırılan eşyanın niteliği ve miktarının birlikte gözönüne alınması suretiyle,devletin siyasi,mali,iktisadi,askeri veya idari güvenliği yönünden doğurabileceği tehlike ve zararın boyutları değerlendirilerek tesbit edilmek gerekir.

Dava konusu olayın tüm yönleri ele alınmadan yalnızca suçun türü,uyuşturucu maddenin miktarı ve maddi değerinin esas alınması suretiyle kaçakçılığın Ek-4.maddede yazılı boyuta ulaşip ulaşmadığı hususunun tesbiti doğru olmaz.

Sanık hakkında TCY.nın 403.maddesinin uygulanması istemiyle açılan kamu davasında suçun işlenme şekli,eylemin niteliği,suçtan zarar görenlere verilecek zararın ve yaratılan tehlikenin ağırlığı ve dava konusu olayın tüm yönleri değerlendirildiğinde Ek-4.maddede öngörülen "devletin mali,iktisadi,siyasi,idari ve askeri güvenliği"ni tehdit edecek ve bozacak boyut ve nitelikte olmadığı kabulü gerekir.

Bu durumda,2354 sayılı Yasa'nın Ek-4.maddesindeki koğulların gerçekleşmemesi nedeniyle davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Edirne 2.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 18.11.1983 günlü,Esas 1980/358,Karar 1983/338 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

.../...

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Edirne 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 18.11.1983 günlü, Esas 1980/358, Karar 1983/338 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 4.7.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Necati Karakış

Üye

Yavuz T. Kögen

Üye

Muammer Aksit

No 6/2

D/E